

ZWIĄZEK PRZEDSIĘBIORCÓW I PRACODAWCÓW PRZEMYSŁU OBRONNEGO

MEMORANDUM

Współpraca przemysłu zbrojeniowego oraz
Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

MEMORANDUM

dotyczące współpracy przemysłu zbrojeniowego oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

Warszawa, 18 lipca 2016 r.

Filip SEREDYŃSKI

Wojciech PAWŁUSZKO

Eksperti ZPP PO

SLS Seredyński Sandurski Kancelaria Radców Prawnych Sp. p.

Dokument powstał na kanwie seminarium „R&D w obronności – jak kształtować współpracę przemysłu oraz NCBiR” zorganizowanego 13 lipca 2016 r. przez Związek Przedsiębiorców i Pracodawców Przemysłu Obronnego z udziałem Wiceprezesa Rady Ministrów oraz Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Jarosława Gowina, Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju Macieja Chorowskiego oraz przedstawicieli przemysłu zbrojeniowego.

Spis treści:

- I. Otoczenie instytucjonalne
- II. Otoczenie prawne
- III. Dokumenty strategiczne
- IV. Diagnoza istniejących problemów związanych ze współpracą przemysłu zbrojeniowego oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju
- V. Propozycje zmian

I. Otoczenie instytucjonalne

W polskim porządku prawnym instytucją zarządzającą realizacją badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa jest Narodowe Centrum Badań i Rozwoju („Centrum”, „NCBiR”). Stanowi agencję wykonawczą nadzorowaną przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, odpowiedzialną za finansowanie lub współfinansowanie

wymienionych przedsięwzięć. W strukturze Centrum funkcjonuje 16-osobowy Dział Zarządzania Programami i Projektami na rzecz Bezpieczeństwa i Obronności Państwa składający się z trzech sekcji: 1) Sekcja Zarządzania Programami i Projektami, 2) Sekcja Programów Strategicznych i Międzynarodowych oraz 3) Sekcja Planowania, Monitoringu i Sprawozdawczości. Oprócz wskazanego działu w strukturze Centrum działa Komitet Sterujący do spraw badań naukowych i prac rozwojowych w obszarze bezpieczeństwa i obronności państwa. Członkowie Komitetu są wyznaczani przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na 4-letnią kadencję. W jego skład którego wchodzi:

- 1) przedstawiciel Ministra Obrony Narodowej,
- 2) przedstawiciel Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- 3) przedstawiciel Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- 4) przedstawiciel Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
- 5) wskazany przez MON przedstawiciel środowisk gospodarczych reprezentujących przemysł obronny,
- 6) wskazany przez MON przedstawiciel środowisk gospodarczych reprezentujących sektor energetyczny,
- 7) wskazany przez MON przedstawiciel środowisk gospodarczych reprezentujących sektor technologii informatycznych i komunikacyjnych.

W ramach NCBiR działa również Komitet Interesariuszy stanowiący grupę doradczą obejmującą ich reprezentantów. Komitet przygotowuje niewiążące rekomendacje i/lub dostarcza informacji oraz materiałów mogących mieć wpływ na doskonalenie zasad funkcjonowania Centrum.

W Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego działa Departament Innowacji i Rozwoju, który nadzoruje działania NCBiR. Wykonuje również zadania w ramach zarządzania kryzysowego oraz obronności i bezpieczeństwa państwa określone właściwymi przepisami.

Z perspektywy realizacji badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa istotną rolę odgrywa również Departament Nauki i Szkolnictwa Wojskowego MON. Odpowiada za organizację procesu planowania i realizacji badań naukowych w resorcie obrony m.in. we współpracy z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz NCBiR. Koordynuje również uczestnictwo Polski w międzynarodowych programach i projektach naukowo-badawczych w dziedzinie obronności. W tym kontekście w strukturach MON ważną funkcję pełni także Inspektorat Implementacji Innowacyjnych Technologii Obronnych (I3TO). Zajmuje się identyfikowaniem, analizowaniem i monitorowaniem rozwoju innowacyjnych

technologii zbrojeniowych, by następnie implementować je do krajowych systemów uzbrojenia i sprzętu wojskowego. Inspektorat inicjuje i nadzoruje wybrane projekty badawcze i rozwojowe ukierunkowane na wdrożenie nowych rozwiązań wynikających z postępu technologicznego, aby podnieść poziom zdolności operacyjnych Sił Zbrojnych RP. Z kolei Inspektorat Uzbrojenia realizuje fazę analityczno-koncepcyjną (w tym dialogi techniczne) oraz realizacyjną procesu pozyskiwania uzbrojenia lub sprzętu wojskowego. Nabywane uzbrojenia lub sprzęt wojskowy mogą być efektem badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa realizowanych przy udziale NCBiR.

W opisywanym kontekście warto wskazać również na Radę Naukowo-Przemysłową przy Sekretarzu Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej, która przygotowuje na jego wniosek:

1) opinie dotyczące zasadności i potrzeby uruchamiania:

- a) programów strategicznych oraz programów i projektów realizowanych w NCBiR i Narodowe Centrum Nauki na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa,
- b) międzynarodowych projektów naukowo-badawczych i rozwojowych realizowanych w Europejskiej Agencji Obrony,
- c) planowanych badań naukowych i prac rozwojowych;

2) propozycje koncepcji wykorzystania wyników uruchomionych programów strategicznych, programów, projektów i prac, wymienionych powyżej;

3) ekspertyzy naukowe wybranych problemów.

W procesie projektowania programów i projektów prac B+R na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa aktywną rolę może odgrywać również Komitet Offsetowy, który doradza MON w zakresie potrzeb przemysłu obronnego w zakresie transferu technologii.

II. Otoczenie prawne

Realizacja badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa jest regulowana przez szereg aktów prawnych. Do najważniejszych z nich należą:

- 1) Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. *o zasadach finansowania nauki*,
- 2) Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. *o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju*,

- 3) Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 stycznia 2011 r. *w sprawie sposobu zarządzania przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju realizacją badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa*
- 4) Decyzja Nr 299/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 21 lipca 2014 r. *w sprawie koordynacji, planowania i realizacji badań naukowych w resorcie obrony narodowej,*
- 5) Decyzja Nr 59/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 26 lutego 2014 r. *w sprawie wytycznych dotyczących planowania i realizacji w resorcie obrony narodowej czynności nadzoru nad projektami dotyczącymi obronności i bezpieczeństwa państwa realizowanymi poza resortem obrony narodowej,*
- 6) Ustawa z dnia 26 czerwca 2014 r. *o niektórych umowach zawieranych w związku z realizacją zamówień o podstawowym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa.*

Powyższe akty prawne ustanawiają system tworzenia, a następnie realizacji i nadzoru nad strategicznymi programami badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa.

III. Dokumenty strategiczne

Rodzaj prowadzonych badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa jest warunkowany treścią dokumentów strategicznych, które wyznaczają priorytety resortu obrony w zakresie pozyskiwania nowych technologii obronnych. Wśród nich należy wskazać na następujące opracowania:

- 1) *Strategia działań resortu obrony narodowej w obszarze badań i technologii obronnych* z 4 lutego 2011 r. zsynchronizowana z Programem Rozwoju Sił Zbrojnych RP na lata 2009 – 2018 (co 3 lata powinien odbywać się przegląd i ewaluacja Strategii),
- 2) *Priorytetowe kierunki badań w resorcie obrony narodowej na lata 2013-2022* z 22 lutego 2013 r. zsynchronizowane z dokumentem pt. *Metodyka planowania i programowania rozwoju Sił Zbrojnych RP w latach 2013 – 2022,*
- 3) *Krajowy Program Badań. Założenia polityki naukowo–technicznej i innowacyjnej państwa* ustanowiony uchwałą nr 164/2011 Rady Ministrów z 16 sierpnia 2011 r.

IV. Diagnoza istniejących problemów związanych ze współpracą przemysłu zbrojeniowego oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

Strategia Bezpieczeństwa Narodowego RP z 2014 r. wskazuje, że polski przemysłowy potencjał obronny stanowi istotny element gospodarczej sfery bezpieczeństwa. Powinien być zatem w maksymalnym stopniu angażowany w proces modernizacji technicznej Sił Zbrojnych RP, a w szczególności w realizowane przez MON priorytetowe programy modernizacyjne. Działania te powinny być uzupełnione przez mechanizmy wspierania rozwoju podmiotów sektora obronnego, w tym małych i średnich przedsiębiorców, oraz dążenie do wyrównywania różnic w rozwoju produkcji i potencjału obronnego w skali europejskiej pozwalającej na zwiększenie konkurencyjności polskiego przemysłowego potencjału obronnego. Jednym z takich działań jest tworzenie przez administrację państwową strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa, które są następnie zlecane do realizacji przez krajowe przedsiębiorstwa zbrojeniowe. Pozwala im to na systematyczne zwiększanie potencjału przemysłowego i kadrowego. Przyczynia się również do poprawy ich konkurencyjności w postaci nowych produktów, które mogą być sprzedawane w kraju i za granicą. System tworzenia, a następnie realizacji i nadzoru nad strategicznymi programami badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa, który ma to umożliwiać, ma jednak pewne wady i nie pozwala na osiągnięcie postawionych przed nim celów.

Poniżej zaprezentowano diagnozę istniejących problemów.

1. Niedoskonałość przygotowywanych założeń programów strategicznych, programów i projektów

Bardzo istotne z punktu widzenia systemu tworzenia, realizacji i nadzoru nad strategicznymi programami badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa jest przygotowanie założeń poszczególnych programów. Odpowiada za to Dyrektor NCBiR. Po powołaniu przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego członków Komitetu Sterującego Dyrektor NCBiR przedstawia im założenia dla:

- 1) programów strategicznych - w celu przygotowania i przedstawienia przez Komitet Sterujący Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego projektów programów strategicznych do zatwierdzenia,

- 2) programów i projektów - w celu ustalenia regulaminów konkursów na wykonanie poszczególnych projektów na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa.

Założenia powstają w ścisłej współpracy i w uzgodnieniu z Ministrem Obrony Narodowej i ministrem właściwym do spraw wewnętrznych. Następnie programy przygotowane przez Komitet Sterujący oraz zatwierdzone przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego stanowią podstawę do organizacji konkursów dla przedsiębiorstw zbrojeniowych, które dzięki temu mogą uzyskać dofinansowania na prowadzenie prac badawczo-rozwojowych. W praktyce to właśnie szefowie wskazanych resortów przygotowują założenia opierając się na obowiązujących priorytetach badawczych opisanych w dokumentach strategicznych. Wadliwie przygotowane założenia kładą się cieniem na sposobie realizacji programów na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa przejawiającej się w opóźnieniach i marnotrawstwie środków publicznych. Co więcej, w praktyce zdarza się, że w trakcie prac nad danym projektem resort obrony zmienia (urzędnicy resortu posługują się sformułowaniem „redefinicja”) przyjęte wcześniej założenia, co powoduje wzrost nakładów potrzebnych na finalizację projektu i kolejne opóźnienia prac. Brakuje skutecznej koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi MON oraz Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz NCBiR. W przypadku gdy założenia, a następnie przygotowane programy są wadliwie przygotowane, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego ma narzędzie w postaci niezatwierdzenia danego programu do realizacji za pośrednictwem NCBiR.

2. Brak synchronizacji poszczególnych mechanizmów systemu zlecania projektów badawczo-rozwojowych

By doszło do wprowadzenia nowoczesnych produktów do służby w Siłach Zbrojnych RP, trzy mechanizmy muszą się zazębiać:

- a) zdiagnozowany i funkcjonujący potencjał przemysłowy przedsiębiorstw zbrojeniowych i ich zdolność do stworzenia innowacyjnych rozwiązań konstrukcyjnych,
- b) skorelowane z potencjałem przemysłowym prace B+R prowadzone przez przedsiębiorstwa zbrojeniowe oraz
- c) umiejętność skutecznej sprzedaży przez firmy opracowanych produktów w kraju i za granicą.

Obecnie konkursy na prowadzenie prac badawczo-rozwojowych ogłaszane przez NCBiR często nie są w wystarczającym stopniu dostosowane do bazy przemysłowej podmiotów, do których są skierowane. Zadania stawiane przed przemysłem są niewykonalne uwzględniając przyjęty budżet, termin realizacji oraz wymagania taktyczno-techniczne. Prowadzi to w konsekwencji do marnotrawstwa środków publicznych i opóźnień w zaspokajaniu potrzeb Sił Zbrojnych RP, których zdolności operacyjne systematycznie maleją w oczekiwaniu na dostawy nowych systemów uzbrojenia.

Za przykład może posłużyć projekt opracowania Wozu Wsparcia Bezpośredniego „Gepard”, który ma być następcą obecnie użytkowanych przez polską armię czołgów T-72M1 oraz PT-91 Twardy. Przy budżecie sięgającym jedynie 80 mln zł, w tym dzięki środkom otrzymanym z NCBiR, konsorcjum firm składające się z Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Urządzeń Mechanicznych OBRUM Sp. z o.o., PIT-Radwar S.A., Wojskowej Akademii Technicznej oraz Wojskowego Instytutu Techniki Pancernej i Samochodowej ma opracować w terminie zaledwie 42 miesiące prototypu pojazdu, który może zostać następnie wprowadzony do użytku w SZ RP. Ponadto resort obrony w trakcie trwania tego projektu zmienił wymagania techniczne w zakresie projektowanego pojazdu, co znacząco utrudnia terminowe zakończenie prac.

Kolejny problem to permanentne opóźnienia w ogłaszaniu przez Inspektorat Uzbrojenia postępowań o udzielenie zamówienia na dostawę uzbrojenia lub sprzętu wojskowego. Powoduje to, że przedsiębiorstwa zbrojeniowe nawet po opracowaniu za publiczne pieniądze otrzymane m.in. dzięki NCBiR udanego prototypu nie mogą go sprzedać armii. Skutkuje to wzrostem kosztów prowadzenia działalności oraz rozchodzeniem się doświadczonych zespołów konstruktorskich, które nie mogą kontynuować prac badawczych. Brakuje bowiem środków uzyskanych dzięki sprzedaży nowych produktów. Ponadto ustawa Prawo zamówień publicznych jest tak skonstruowana, że wymusza ogłoszenie przetargu na dostawę uzbrojenia lub sprzętu wojskowego, mimo że Skarb Państwa przeznaczył znaczne środki na opracowanie konkretnego systemu wpisującego się w założenia postępowania przetargowego. W wyniku rozstrzygnięcia przetargu nowy produkt przegrywa z tańszym i dłużej dostępnym na rynku konkurentem, często z zagranicy. Efekt prac B+R nie trafia do Sił Zbrojnych RP, co przekłada się na minimalizację szans przedsiębiorstwa-twórcy na zdobycie kontraktu za granicą i w efekcie porażkę tego rodzaju inwestycji Skarbu Państwa.

Warto również zwrócić uwagę, że sukces procesu prac B+R jest postrzegany jako formalne złożenie przez przedsiębiorcę sprawozdania z realizacji projektu, a nie jako wdrożenie opracowanego produktu do służby w Siłach Zbrojnych RP lub innej armii.

3. Rozdrobnienie specjalizacji przemysłowych

Na świecie rozwija się bardzo wiele nowych systemów uzbrojenia, które zasługują na miano innowacyjnych. Pochłania to olbrzymie środki finansowe, co powoduje, że państwa o skromniejszych budżetach na prace B+R muszą podjąć decyzję, które rodzaje uzbrojenia będą rozwijać, a które zakupią za granicą. NCBiR również powinien postawić na kilka kluczowych specjalizacji i organizować konkursy jedynie w ich obszarze. Wskazówki w tym zakresie zawierają dokumenty strategiczne, o których była mowa wyżej, oraz Krajowe Inteligentne Specjalizacje dotyczące technologii cywilnych oraz *dual-use* opracowane jeszcze przez Ministerstwo Gospodarki, a obecne aktualizowane przez Ministerstwo Rozwoju.

4. Słaby nacisk na broń ofensywną i nowe narzędzia IT

Obecnie resort obrony oraz nauki i szkolnictwa wyższego przykładają zbyt mały nacisk na zlecenie opracowywania broni ofensywnej oraz nowych narzędzi IT o zastosowaniu wojskowym. Wysoki poziom wiedzy merytorycznej w zakresie technologii informacyjnych osiągany przez studentów i kadre naukową oraz atrakcyjne wynagrodzenia sprawiają, że w Polsce powstaje coraz więcej firm, które specjalizują się w systemach informatycznych. Nastawiają się na produkty głównie o zastosowaniu cywilnym, podczas gdy rynek wojskowych pozostaje dla nich mało atrakcyjny. Cyberbezpieczeństwo odgrywa jednak coraz większą rolę w strategiach bezpieczeństwa poszczególnych państw i organizacji międzynarodowych, w tym NATO. Wobec tego programy strategiczne na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa powinny być skupione w większym stopniu na promowaniu nowych rozwiązań IT opracowywanych często przez nowe firmy dysponujące jeszcze umiarkowanym potencjałem.

5. Potrzeba zapewniania równych szans dla całej branży

Ministerstwo Obrony Narodowej jest jednocześnie zamawiającym nabywającym uzbrojenie i sprzęt wojskowy, instytucją zlecającą prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa państwa, w tym za pośrednictwem NCBiR oraz podmiotem nadzorującym i kontrolującym w imieniu Skarbu Państwa jako właściciela działalność państwowego przemysłu zbrojeniowego starającego się o zamówienia. Taka struktura powoduje, że na ogół lepiej zarządzany prywatny przemysł zbrojeniowy jest wypychany z rynku intratnych państwowych zleceń

pozwalających zbudować niezbędny potencjał przemysłowy do ekspansji zagranicznej. Musi również konkurować z państwowym przemysłem o środki z NCBiR. Istotne jest zatem, żeby programy strategiczne i projekty na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa były tak skonstruowane, aby zarówno państwowy, jak i prywatny przemysł zbrojeniowy były równo traktowane przy staraniu się o środki publiczne przydzielane w ramach tychże programów i projektów. NCBiR powinien również kontrolować, czy udzielenie wsparcia finansowanego na rzecz danego podmiotu nie stanowi formy pomocy w podtrzymywaniu jego bieżącej działalności gospodarczej. Istotną rolę pełni tutaj nadzór nad realizacją danego projektu i przejrzystość jego rozliczania.

V. Propozycje zmian

Poniżej zostaną wypunktowane propozycje zmian w funkcjonowaniu systemu zlecenia prac B+R przez NCBiR, które mogą przyczynić się do poprawy jego funkcjonowania oparte o powyższą diagnozę:

1. Resort nauki i szkolnictwa wyższego wraz z resortem obrony narodowej oraz resortem rozwoju powinny przygotować i na bieżąco aktualizować dokument obejmujący zmapowane kompetencje i potencjał przemysłowy polskich przedsiębiorstw zbrojeniowych (taki dokument może być niejawnym z uwagi na tajemnicę handlową przedsiębiorstw). Dzięki temu uzyskają wiedzę, jakie są ich rzeczywiste zdolności. Pozwoli to na skuteczniejsze i bardziej efektywne realizowanie konkursów na prace B+R na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa.
2. NCBiR powinien promować wdrażanie opracowanych za jego środki finansowe produktów do użytku w Siłach Zbrojnych RP oraz w innych armiach. Program lub projekt powinny być ujmowane w sprawozdaniach Centrum jako pomyślnie zrealizowane jeśli przełożyły się na nowe produkty wdrożone do służby w wojsku. W przeciwnym razie powinny być klasyfikowane jako niezrealizowane z sukcesem, ponieważ efekt nie został osiągnięty.
3. Zlecenie prac B+R przez NCBiR powinno być połączone z promesą udzielenia przedsiębiorstwu-beneficjentowi zamówienia na dostawę do Sił Zbrojnych RP opracowanego produktu w przypadku gdy doszło do odbioru rezultatu. W takim wypadku nie powinno stosować się ustawy Prawo zamówień publicznych, ponieważ może to

prowadzić do wypierania nowych, droższych krajowych rozwiązań stworzonych za publiczne pieniądze przez produkty dostępne na rynku o niższej cenie. W związku z tym szczególnie istotne jest powiązanie udzielania zamówień o podstawowym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa z efektami prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa w ten sposób, że ich pomyślny rezultat przekłada się na zamówienie pochodzące od Inspektoratu Uzbrojenia. Takie rozwiązanie jest zbieżne z celami, które znajdują się w *Programie Wsparcia Bezpieczeństwa Regionu 2022* z września 2015 r. Projektowana *Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju*, która ma zostać zaprezentowana pod koniec 2016 r., również powinna kłaść nacisk na wskazane zagadnienia.

4. NCBiR i I3TO MON powinny wspólnie monitorować, jakie prace rozwojowe w zakresie obronności finansują państwa sojusznice oraz organizować konkursy na dofinansowanie międzynarodowych prac B+R. Przyczyni się do obniżenia kosztów oraz zwiększanie szans na eksport do krajów, które współpracują przy danym projekcie. NCBiR może również organizować konkursy na dofinansowanie prac prowadzonych przez polskie przedsiębiorstwa zbrojeniowe w ramach organizacji OCCAR czy Europejskiej Agencji Obrony.
5. Właścicielem wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego powstałego w wyniku prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa, finansowanych przez Centrum powinien być twórca, czyli przedsiębiorstwo zbrojeniowe, a nie Skarb Państwa, który powinien mieć z kolei prawo pierwokupu rozwiązania opracowanego za publicznego pieniądze.
6. Obecnie polskie porządek prawny przewiduje, że w przypadku ustania możliwości finansowania pracy badawczej w jej trakcie, przedsiębiorcy zbrojeniowemu nie należy się żadna rekompensata finansowa. Takie rozwiązanie zniechęca to podejmowania prac B+R w ramach konkursów organizowanych przez NCBiR i powinno zostać zmodyfikowane w kierunku zwrotu przez NCBiR na rzecz przedsiębiorstwa poniesionych dotychczas kosztów.
7. Decyzję o ogłaszaniu konkursu przez NCBiR na konkretny projekt badawczo-rozwojowy powinien poprzedzać dialog techniczny i rozpoznanie rynku dokonane przez IU. MON powinien również zwracać się o opinie i ekspertyzy do Rady Naukowo-Przemysłowej. Po rozeznaniu przez IU, co i za jaką ceną może nabyć na rynku krajowym i zagranicznym, oraz otrzymaniu informacji od Rady, Inspektorat powinien zgłaszać potrzebę rozpoczęcia prac B+R przez krajowy przemysł i wsparcie go środkami z NCBiR. Obecnie IU i Rada nie

współpracują blisko z NCBiR, co powoduje, że ze środków publicznych finansuje się projekty, które są już dostępne na rynku albo są w końcowej fazie realizacji w innym kraju.

8. Bardzo istotna jest praktyka nadzoru przez NCBiR we współpracy z MON realizacji programów na rzecz obronności i bezpieczeństwa oraz nacisk na system tzw. kamieni milowych pozwalający na bieżącą ocenę, czy dany program jest realizowany zgodnie z harmonogramem i założonymi celami. Dotychczasowa praktyka realizacji prac B+R wskazuje, że sprawowanie nadzoru przez administrację publiczną musi być udoskonalone.
9. Wykreowanie tzw. rynku beta, który polega na przekazaniu Siłom Zbrojnym RP lub innej właściwej instytucji publicznej przez przedsiębiorstwo zbrojeniowe efektu prac B+R na określony czas w celu przetestowania nowego produktu w warunkach bieżącego użytkowania. Umożliwi to dokładne sprawdzenie nowego systemu uzbrojenia przed podjęciem ostatecznej decyzji o zakupie.
10. Dopuszczenie do wstępnych prac B+R kilku zainteresowanych firm, które po osiągnięciu pierwszego kamienia milowego zaprezentują efekty swoich prac NCBiR. Następnie Centrum wybierze spośród nich najlepsze rozwiązania i przyzna im dalsze finansowanie.

Powyższe rekomendacje mogą zostać wdrożone stosunkowo niewielkim kosztem oraz w krótkiej perspektywie czasowej. Wymagają głównie poprawy praktyki funkcjonowania oraz koordynacji działań NCBiR i MON oraz nieznacznych zmian przepisów prawa.

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców Przemysłu Obronnego jest gotowy współpracować z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwem Obrony Narodowej, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, Ministerstwem Rozwoju, Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, Inspektoratem Uzbrojenia, Inspektoratem Implementacji Innowacyjnych Technologii Obronnych, Radą Naukowo-Przemysłową przy Sekretarzu Stanu w MON oraz z Komitetem Offsetowym przy wdrożeniu zaproponowanych zmian.

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców jest związkiem pracodawców zrzeszającym ponad 500 firm sektora MSP zatrudniających od 1 do 250 pracowników, niezależnie od branży w jakiej działają.

Związek działa od 2011 roku. Jest zwolennikiem wolnego rynku i zdrowego rozsądku.

ZPP zapewnia swoim członkom ochronę przed nadużyciami władz oraz rozwój biznesowy.

Defence24

Bezpieczeństwo Wojsko Przemysł

Pierwszy polski serwis internetowy poruszający kompleksowo kwestie bezpieczeństwa krajowego i globalnego.

Dostarcza wiadomości, analizy i blogi z zakresu obronności, polityki zagranicznej oraz polityki bezpieczeństwa.

Defence24 prowadzi też serwisy specjalizacyjne: energetyka24.pl, cyberdefence24.pl oraz space24.pl.